

Program nauczania przedmiotu Orkiestra przeznaczony do realizacji w Szkole Muzycznej I stopnia cykl sześcioletni we Włocławku został opracowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. z 2011 r., Nr 15, poz. 70)

2. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkołach artystycznych programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników dla szkół artystycznych (Dz. U. z 2011 r., Nr 52, poz. 268)

WSTĘP

Edukacja w szkole muzycznej powinna stwarzać uczniom możliwość rozwoju poprzez różne formy muzykowania. Taką formą jest granie w orkiestrze, która oprócz kształtowania ogólnej muzykalności ucznia, pozwala na zgłębianie ogólnej wiedzy o muzyce. Ponadto uczy koncentracji, odpowiedzialności w pracy z zespołem i dyrygentem, zachowania na scenie i radzenia sobie ze stresem. Wspólne wykonywanie muzyki rodzi także niepowtarzalne emocje z tym związane (radość).

Niniejszy program został stworzony z myślą o orkiestrze Szkoły Muzycznej I stopnia we Włocławku. Jej podstawę stanowią instrumenty smyczkowe. Orkiestra jest przedmiotem obowiązkowym dla uczniów klas IV-VI –cykl sześcioletni SM I stopnia w wymiarze 2 godz. lekcyjnych. Podczas przygotowań do koncertów, występów i audycji uczeń ma obowiązek uczestniczyć w dodatkowych próbach całego zespołu.

Program niniejszy, skonstruowany w oparciu o *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych*, stanowi pomoc dla nauczyciela i wskazuje zarówno najważniejsze problemy, jak również odpowiednią literaturę.

I. CELE EDUKACYJNE

Celem nauczania przedmiotu Orkiestra jest:

- Rozbudzenie wśród uczniów chęci do wspólnego muzykowania.
- Uwrażliwienie na czystość intonacyjną, precyzyjność wykonywania struktur rytmicznych oraz odpowiednie różnicowanie zmian dynamicznych w poszczególnych grupach instrumentalnych.
- Doskonalenie umiejętności czytania nut.
- Zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami pracy orkiestry z dyrygentem.
- Umożliwienie poznania przez uczniów repertuaru orkiestrowego o różnym stopniu trudności.
- Wykształcenie wśród uczniów poczucia odpowiedzialności i dyscypliny w pracy zespołowej.
- Nauka wzajemnego słuchania się.
- Umiejętność odpowiedniego zachowania się na scenie i zaprezentowania przygotowanego repertuaru na koncertach.

II. REPERTUAR

Opr. K. Kaleta – Muzyka Kameralna dla początkujących zeszyt I „Krasnoludki”

Opr. K. Kaleta – Muzyka Kameralna dla początkujących zeszyt II „Zielony mosteczek”

Opr. K. Kaleta – Muzyka Kameralna dla początkujących zeszyt III „Wesoły wieśniak”

R. Schumann, Wesoły wieśniak

W. A. Mozart, Menuet C-dur

A. Żylin, Walc.

J. S. Bach Marsz, Musette

L. van Beethoven, Świstak

Kolędy świata

S. Joplin, The Enterteiner,

O. Rieding, Concertino D-dur op.25 cz.III

J.A.Hasse, Bourree i Menuet
H.Purcell, Country dance
H.Purcell, Sarabanda
J.F.Haendel, Mała suita
D.Kabalewski, Błazny cyrkowe
B.K.Przybylski, Wesoły las
A.Pejtsik, Classical Quartet Music For Beginners
A.Pejtsik, Romantic Quartet Music For Beginners

III. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ. KRYTERIA OCENIANIA

Przy ustalaniu ocen z przedmiotu Orkiestra należy uwzględnić specyfikę tych zajęć. Kryterium ocen powinno obejmować:

- stopień zrealizowania wymagań programowych
- zaangażowanie ucznia w pracę na zajęciach
- znajomość i umiejętność wykonania przewidzianego repertuaru

Dyrygent ma prawo nie dopuścić ucznia do udziału w koncercie jeśli ten nie opanował repertuaru wykonywanego na zajęciach orkiestry.

Wszystkie powyższe kryteria mają wpływ na ocenę semestralną i końcową. Dodatkową formą sprawdzania osiągnięć ucznia jest indywidualne wykonywanie repertuaru w terminie 2 tygodni przed występem lub przed wystawianiem ocen semestralnych i końcowych.

Ocenianie opiera się na stosowaniu sześciostopniowej skali: 6 -celujący, 5-bardzo dobry, 4-dobry, 3-dostateczny, 2- dopuszczający, 1-niedostateczny.

- Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który: nie opanował programu przewidzianego do realizacji, nie wykazał zainteresowania przedmiotem, nie przygotowywał się do zajęć, wykonywał program z dużą ilością błędów, brakami technicznymi i intonacyjnymi.

- Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który: wykazuje minimalne zainteresowanie przedmiotem, w minimalnym stopniu opanował program przewidziany do zrealizowania, z trudem (z pomocą nauczyciela) odczytuje powierzoną partię, nie przygotowywał się do zajęć, wykonuje program z błędami technicznymi, tekstowymi i intonacyjnymi.
- Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który: wykazuje dostateczną samodzielność w pracy nad utworem, wykazuje zainteresowanie przedmiotem, stara się aktywnie pracować na zajęciach, wolno (z pomocą nauczyciela) realizuje powierzoną partię, osiąga dostateczne wyniki podczas przesłuchań realizowanych na zajęciach, opanował podstawowe treści programowe, wykonuje program z niedociągnięciami technicznymi i intonacyjnymi.
- Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który: wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem, dużą samodzielność w pracy nad repertuarem, poprawnie wykonuje repertuar, aktywnie pracuje na zajęciach, osiąga dobre wyniki na przesłuchaniach przeprowadzanych podczas zajęć, opanował materiał zgodny z programem nauczania, wykonuje materiał z poprawną intonacją i umiejętnościami technicznymi.
- Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który: wykazuje bardzo duże zainteresowanie przedmiotem, szybko i samodzielnie odczytuje repertuar, aktywnie bierze udział w zajęciach dzieląc się swoimi propozycjami w ulepszeniu jakości brzmienia orkiestry, pogłębia wiedzę teoretyczną i wykorzystuje ją w praktyce, w przesłuchaniach osiąga bardzo dobre wyniki, opanował materiał zgodny z programem nauczania, bardzo dobrze pracuje w zespole.
- Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który: wyróżnia się na tle orkiestry wzorowo wykonując swoją partię, jest w stanie realizować solowe partie, jest zaangażowany w pracę zespołu, opanował materiał wykraczający poza program nauczania, wykonuje materiał z bardzo dobrą intonacją i umiejętnościami technicznymi, bardzo dobrze pracuje w zespole

**IV. PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ W ZAKRESIE GRY
W ORKIESTRZE
NA ZAKOŃCZENIE NAUKI W SZKOLE MUZYCZNEJ I STOPNIA**

- Pogłębienie umiejętności wykonawczych poprzez zbiorowe muzykowanie i pokonywanie podobnych problemów, jakie występują w solowej grze na instrumencie. Aktywność wykonawcza i zaangażowanie.
- Umiejętność współpracy z członkami własnej grupy instrumentalnej i umiejętność słyszenia innych. Umiejętność właściwego reagowania na gesty dyrygenta. Umiejętność i właściwe nawyki pracy w grupie.
- Pogłębienie znajomości literatury orkiestrowej z różnych epok, stylów i gatunków muzycznych.
- Umiejętność grania w zespole oraz kontrolowania intonacji.

**V. KOMENTARZ DO REALIZACJI PROGRAMU NAUCZANIA Z PRZEDMIOTU
ORKIESTRA
KONCEPCJA PROGRAMU NAUCZANIA**

Niniejszy program nauczania przedmiotu Orkiestra przeznaczony jest dla uczniów kształcących się w szkole muzycznej I stopnia. Zaproponowany repertuar obejmuje różny stopień trudności. Przy wyborze utworów nauczyciel powinien kierować się przede wszystkim umiejętnościami oraz możliwościami uczniów. Dla uatrakcyjnienia zajęć nauczyciel może sięgnąć także po utwory z różnych epok, urozmaiconych stylistycznie. Należy pamiętać, iż program ten jest propozycją, która ma nie tylko ułatwić pracę nauczycielowi, ale także zainspirować do dalszych poszukiwań w zakresie realizowania tego przedmiotu.

WSKAZÓWKI METODYCZNE

Każda próba orkiestry powinna rozpocząć się nastrojeniem instrumentów. Ten element musi odbywać się w dużym skupieniu, gdyż od jakości nastrojenia zależy dalszy efekt zajęć.

Odczytywanie utworu należy rozpocząć od pracy w niewielkich grupach (np.: pulpit I) albo w sekcjach (np.: skrzypce I). Po opracowaniu kilku taktów z każdą grupą (sekcją) następuje wspólne wykonanie danego fragmentu z całą orkiestrą.

Dobrze jest, jeśli uczniowie grający w orkiestrze smyczkowej (czyli niezbyt rozbudowanej pod względem różnorodności grup instrumentalnych), mają możliwość grania z partytury. Praca z partyturą uczy prawidłowego z niej korzystania, umożliwia obserwację i kontrolowanie istniejących zjawisk muzycznych w pozostałych głosach, ułatwia słuchanie całego zespołu.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROGRAMU NAUCZANIA

Sala, w której odbywają się zajęcia z orkiestry powinna spełniać kilka wymogów umożliwiających pracę:

- Przestronność
- Dobre naświetlenie
- Prawidłowa wentylacja
- Podstawowe wyposażenie: nastrojone pianino lub fortepian, nuty, pulpity, krzesła.